

Jaarverslag 2017

Algemene Ledenvergadering op woensdag 14 maart 2018
20.00 uur bovenzaal Herberg In De Valk

Het bestuur van Historische Vereniging Middelstum (HVM) bestaat uit de volgende personen:

Meindert Schollema (voorzitter)
Kees Geut (penningmeester, ledenadministratie, PR)
Diane Holtkamp (secretaris)
Ties Groenewold (archivaris, beeldbank)
Jetze Smit (archivaris, beeldbank, notulist)
Johanna Muurling (lid)
Ab Hooijer (lid)

Bestuursleden van de Historische Vereniging Middelstum nemen deel aan een aantal werkgroepen.

Middelstumer winkeltjes: Kees Geut en Jetze Smit,
Begraafplaats: Kees Geut en Ab Hooijer
Ewsum en de Hoop: Meindert Schollema en Kees Geut
Klankbordgroep Herinrichting Middelstum: opgeheven.
Werkgroep Concordiaplein: opgeheven
4 mei comité: afgevaardigde vanuit HVM: Gijs Schilthuis
WandelApp Mooi Middelstum: Kees Geut en Jetze Smit
Asingapark: Jetze Smit

Hieronder in chronologische volgorde een opsomming van de activiteiten die door HVM zijn georganiseerd in 2017

zaterdag 11 februari: filmvoorstelling Cabaret vrouwenraad in Hippolytushoes

De filmvertoning van het "Vrouwenraad Cabaret" deed de recreatiezaal van het Hippolytushoes volstromen, de samenwerking met het Hippolytushoes en onze vereniging was een groot succes. De vrouwenraad was vrijwel bij alle activiteiten in het dorp betrokken en dat was in 1989 de aanleiding om Hindrik Schollema te vragen of hij op cabareteske manier dit ten tonele kon laten brengen en onder zijn regie was dat bijzonder goed gelukt.

donderdag 9 maart: een rijk leven op de Groninger wierden in een onbedijkt land door Egge Knol.

De zaal van Vita Nova was die avond tot de laatste stoel bezet bij de lezing van de Groninger archeoloog Egge Knol, conservator archeologie-geschiedenis van het Groninger museum. Op zijn bekende humoristische wijze wist hij het publiek te boeien met de vele verhalen gebaseerd op de opgravingen in Groningen en Friesland. De geschiedenis zit op veel plaatsen onder de grond die tijdens opgravingen dan opeens zichtbaar wordt en de archeologen vaak voor verrassingen doet staan.

woensdag 22 maart: jaarvergadering met presentatie van Willem Vletter

Na het officiële gedeelte op de jaarvergadering vertelt Willem Vletter ons over het gebruik van de Airborne Laser Scan (ALS) dat wordt gebruikt voor historisch landschapsonderzoek. Met deze methode is het mogelijk om bijvoorbeeld oude karrensporen of verdwenen landwegen in de grond te vinden, zonder dat er opgravingen plaats moeten vinden.

woensdag 12 april: Rottumeroog in oorlogstijd door Ties Groenewold

Speciaal voor deze avond had Ties van meer dan honderd foto's een prachtige PowerPoint presentatie gemaakt. Aan de hand van deze foto's heeft hij er een boeiend verhaal bij geschreven want over de geschiedenis van Rottumeroog in oorlogstijd is bij het grote publiek weinig bekend. Na afloop van de lezing werd er door de bezoekers dan ook opgemerkt dat men nooit heeft geweten dat er tijdens de oorlogstijd zich zoveel heeft afgespeeld op het eiland.

zaterdag 22 april: heropening Oorlogsmuseum en tweede druk Knikkeren in spertijd

Tijdens de heropening van het oorlogsmuseum aan de Oude Schoolsterweg 24 werd tevens gestart met de verkoop van de tweede druk van het boek Knikkeren in spertijd geschreven door oud Middelstumer Meile Bakker. Het boek dat eind 2015 is uitgegeven was volledig uitverkocht; daarom heeft het bestuur van onze vereniging in overleg met de auteur en in samenwerking met het SNS Fonds Middelstum besloten om een tweede druk te laten maken.

Het boek is gericht op het leven van een Middelstumer familie in oorlogstijd.

woensdag 3 mei: klassendag in het teken van 1940-1945

De hoogste groepen van de drie basisscholen hebben woensdagmorgen 3 mei een informatieve ochtend gehad over de WOII. De scholieren kregen eerst een film te zien over Liesel Aussen, een Joods meisje die met haar ouders in het Duitse plaatsje Leer woonde en vluchtte naar Winschoten. Vele Joodse Duitsers vluchtten naar Winschoten, echter ook daar achterhaalde men de vele Joden, ook Liesel en haar ouders. Na de film gingen de groepen naar verschillende plekken in het dorp. Op de Onno van Ewsumlaan 4 en 6, in Middelstum ook wel de Jodenhuizen genoemd, werd de bedoeling van de Stolpersteine uitgelegd.

Op het Concordiaplein, waar het oorlogsmonument staat, werd uitleg gegeven over de personen die op het monument staan.

In de toren van de Hippolytuskerk werd aan de hand van foto's verteld over de klokkenroof, waarvoor de Duitsers de klokken wilden gebruiken en wat die klokkenroof allemaal te weeg bracht. De morgen werd afgesloten door Reint Wobbles in de Hoeksteenkerk waar hij aan de hand van een prachtige fotorepresentatie vertelde over de Joodse gemeenschap ten tijde van de oorlog in Middelstum en omgeving.

donderdag 4 mei: dodenherdenking

Op de ochtend van 4 mei hebben Johanna en Ab de oorlogsgraven zichtbaar gemaakt door een plant en een vlaggetje te plaatsen op de oorlogsgraven.

zaterdag 20 mei: excursie naar de Pekela's

Zesentwintig leden van de HVM zijn zaterdag 20 mei met eigen vervoer naar de Pekela's afgereisd om daar aan een tweetal rondleidingen deel te nemen. Allereerst werd een bezoek gebracht aan Siepco, Stichting Industrieel Erfgoed Pekela & Culturele Ontwikkeling over het gebruik van de hennep die daar veelvuldig wordt verbouwt, vervolgens werd koers gezet naar het Kapiteinshuis, een museale woning in Nieuwe Pekela waar men kon zien hoe klein er vroeger werd gehuisd.

maandag 5 juni: Dag van het Kasteel, in samenwerking met Ewsum

Vele bezoekers deden tijdens de landelijke Dag van het Kasteel Ewsum aan.

Door de medewerkers van WerkPro werden deze dag tal van activiteiten georganiseerd, zowel voor de jeugd als voor volwassenen. Een imker met bijenvolk gaf uitleg over de werkwijze van de bijen. In de donjon was een expositie van bodemvondsten uit Middelstum en omgeving en werd verteld over de herkomst van deze vondsten.

Aan de hand van een routekaartje kon men een wandeling maken door de prachtige tuinen, de dierenweide, de boomgaard op het borgterrein en werden de bezoekers geïnformeerd wat er zoal vroeger allemaal heeft afgespeeld en hoe de borg er in zijn glorie tijd uitzag.

donderdag 8 juni: braderie in Middelstum

Net als de voorgaande jaren stonden wij weer op de braderie. Met een uitgebreide fotorijke stand over het winkeltjesproject, trokken we ook nu weer de aandacht van de vele bezoekers. Het tweehonderdste lid werd verwelkomd met een lekkere taart; we konden zeventien nieuwe leden inschrijven.

zaterdag 8 juli: bekendmaking prijswinnaar kunstobject Asingaborg

Wie brengt Asingaborg tot leven? Dat was de vraag die via diverse media een aantal maanden geleden aan de Middelstumer bevolking werd gesteld. Uit de diverse ontwerpen die waren ingezonden werden er uiteindelijk door een jury drie ontwerpen genomineerd. Deze drie stonden vrijdag 7 juli in "Herberg in de Valk" waar na de onthulling de inwoners van Middelstum hun voorkeur konden uitspreken door het invullen van een stembiljet.

Zaterdag 8 juli om 16.00 uur was de eer aan wethouder Rudy Slager om bekend te maken dat onze dorpsgenoot Paul Rinket zijn ontwerp ten uitvoering mag brengen. De oplevering is vanwege het natte najaar uitgesteld naar het voorjaar van 2018.

vrijdag 8 september: Klassenmonumentendag "Boeren, burgers en buitenlui", in samenwerking met Stichting Dorpsbelangen Middelstum

De groepen 7 en 8 van de drie basisscholen in Middelstum begonnen het festijn in de Damsteekerk. Daar konden de kinderen oud- Hollandsche spelletjes doen en werd uitleg gegeven over de eetgewoontes van rond 1600. Er was zelfs een echte "kiepkeerl" met zijn negootie. Bij de boerderij van Hooijer kregen de kinderen uitleg over oude landbouwwerktuigen en bij villa Mentheda kregen ze op een muzikale manier het verhaal van de "Valkenier" te horen.

zaterdag 9 september: Open Monumentendag

Tijdens de Open Monumentendagen konden belangstellenden een aantal interessante gebouwen bezoeken. Naast de gebruikelijke te bezoeken panden opende voor het eerst ook villa Mentheda haar deuren en had onze vereniging in samenwerking met de Oudheidkamer uit Uithuizermeeden in Herberg In de Valk de tafels van de oude eetkamer uit 1630, in stijl gedekt met oude serviezen.

zaterdag 30 september: feestelijke afsluiting herinrichting Middelstum

Samen met vertegenwoordigers van de SDM, de HV en de HVM is een herinrichtingsplan opgesteld dat in het voorjaar van 2011 aan het dorp is gepresenteerd. Het plan is gefaseerd en in overleg met bewoners verder uitgewerkt en uitgevoerd. Tijdens de herinrichting is de riolering vervangen, zijn kabels en leidingen vernieuwd en de straten en wegen voorzien van nieuwe verharding, lantaarnpalen, bomen en beplanting. In de zomer van 2012 zijn de eerste werkzaamheden gestart en kon op 30 september de herinrichting feestelijk worden afgesloten.

zaterdag 14 oktober: Dag van de Groninger Geschiedenis

Ook dit jaar was HVM vertegenwoordigd bij de Dag van de Groninger Geschiedenis. We hebben veel vragen gekregen van belangstellenden en er zijn een aantal boeken verkocht.

zaterdag 21 oktober: lezing Kor Hofman in het oorlogsmuseum

Tijdens de laatste openingsdag in 2017 van het oorlogsmuseum deelde Kor Hofman aldaar zijn belevenissen tijdens WOII met een zeer geïnteresseerd publiek, waaronder een aantal jeugdigen.

woensdag 1 november: de kaart van Beckeringh door Reinder Reinders

Reinder Reinders onderhield de aanwezigen op boeiende wijze over de nieuwe kaart van de provincie Groningen gepubliceerd in 1781 door de jurist Theodorus Beckeringh. Deze prachtige kaart met een heldere weergave van de wegen en vaarwegen werd aan randen versierd met afbeeldingen van 24 Groninger borgen. Dankzij de ruim 200 bewaard gebleven schetskaarten en voorstudies van de borgen kan ieder het spoor van Beckeringh door het Groninger land van de 18e eeuw op de voet volgen. De voorstudies bevatten een schat aan informatie die op de gedrukte kaart ontbreekt.

zaterdag 25 november: Kerstvloed in de Hippolytuskerk

Precies een maand voor de daadwerkelijk herdenking werd stilgestaan bij de Kerstvloed van 1717. In dit geweldige spektakel dat in de Hippolytuskerk werd gehouden werd door middel van beeld, zang, orgel, toneel en verhaal verteld over de belevenissen van Thomas van Seeratt tijdens de kerstvloed. De uitvoering werd mede mogelijk gemaakt door het SNS Fonds en uitgevoerd door de vele talenten die Middelstum rijk is.

zaterdag 16 december: Inloopdag Fabrieken en bedrijfjes in Middelstum

Tijdens deze jaarlijkse inloopdag stonden ditmaal de fabrieken en huisbedrijfjes die in het verleden in Middelstum hebben gestaan centraal. Aan de hand van veel fotomateriaal kon men een wandeling maken door de geschiedenis van de bedrijfjes en fabrieken die Middelstum vroeger rijk was, zoals de steenfabrieken, de timmerfabrieken en de melkfabriek aan de Trekweg.

Speciale aandacht voor de volgende projecten:

Mooi Middelstum op app en kaart (in samenwerking met Stichting Dorpsbelangen Middelstum)

Dit jaar heeft de projectgroep Mooi Middelstum waar Kees Reinders, Joop Tilbusscher en onze bestuursleden Kees en Jetze veel tijd in hebben gestoken, twee wandelroutes op app en wandelkaart uitgebracht. De Architectenroute gaat door het centrum van Middelstum waar een aantal architecten in de loop der jaren verschillende bouwstijlen in hun ontwerpen naar voren hebben laten komen. De bekendste in Middelstum zijn Tilbusscher en Veenstra, hun ontwerpen komen tijdens de wandeling dan ook veelvuldig aan bod.

De historische route begint op het borgterrein van Ewsum, via Toornwerd naar Middelstum en zo weer terug naar het beginpunt. In deze wandeling wordt je gewezen op mooie historische plekken en via de app en kaart zie je ook hoe het er vroeger uit heeft gezien.

Winkeltjesproject

De winkeltjeswerkgroep heeft het voornemen om binnen afzienbare tijd een boekje uit te brengen van de winkels die in de oude gemeente Middelstum hebben bestaan. In de loop van de tijd is al veel materiaal verzameld, o.a. foto's, verhalen, etc. Om een zo nauwkeurig en compleet mogelijk beeld van de voormalige winkels te schetsen, vragen ze iedereen naar foto's, rekeningen en ander materiaal. Als het moeilijk is om afstand te doen van foto's, dan wil de werkgroep deze graag ophalen om te scannen en ze daarna weer terug te bezorgen.

Karakteristieke panden

Meindert, Reint en Kees hebben een lijst van Bugel-Haaijema met daarop alle karakteristieke panden in Middelstum mogen controleren en laten aanvullen met dertien panden en een aantal karakteristieke gebieden. Deze kaart kan met name in verband met de aardbevingsproblematiek erg waardevol blijken i.v.m. sloopaanvragen!

Schenkeningen

Ook dit jaar heeft HVM meerdere bijzondere schenkingen gekregen. Het is teveel om ze allemaal in dit jaarverslag te zetten een aantal zijn er uitgelicht: Twee prenten uit 1916 geschonken door Boerma's Antiekhoeve, 100-150 jaar oude landbouwwerktuigen en handgereedschappen door Rob Toren, diverse documenten uit het nalatenschap van de fam. Fonck geschonken door Eelke Wolters en Tiny Jonkman, handgereedschap voor het kabelgraven van Albert Arends. Heel veel fotomateriaal van diverse families om te scannen en digitaal vast te leggen in ons archief. Binnenkort zullen alle geschonken materialen op de site van de HVM in een lijst worden gezet, daar wordt momenteel aan gewerkt.

Begraafplaats (in samenwerking met vele vrijwilligers)

In mei was het startsein voor de vrijwilligers "Herstel begraafplaats". Het afgelopen jaar is daar door de vrijwilligers weer veel werk verzet. Niet alleen de graven werden hersteld en gerestaureerd, dit jaar is er ook veel tijd en energie in het groen gestoken. Een aantal bomen zijn gekapt en is er een werkplek gecreëerd met containers voor zand, grind en gereedschap. De schelpen paden zijn onkruid vrij gehouden en er zijn diverse bankjes geplaatst. Er is een begin gemaakt met het terugplaatsen van de geheel gerestaureerde hekwerken met de daarbij behorende grafborden.

Een tegenvaller was de inbraak in het baarhuisje, en de gereedschappen die tijdens deze inbraak zijn ontvreemd.

Zaterdag 28 oktober werd het seizoen afgesloten met een bezoek aan het graf van Anna van Ewsum in Midwolde. Daarna werd er nog genoten van een door de gemeente aangeboden stampotbuffet.

Sociale media (facebook)

De facebookpagina Oud Middelstum, in 2014 opgezet door Ties van het Oorlogsmuseum, is vanaf 1 januari 2017 de pagina van de Historische Vereniging Middelstum (HVM). Sinds die tijd zijn Jetze en Kees ook beheerder van de pagina geworden. De facebookpagina is een groot succes, want hij wordt veel bekeken!

Beeldbank

Beeldbank Groningen is een beeldbank met historisch beeldmateriaal, vooral foto's, van Groningen en is een initiatief van RHC Groninger Archieven. Het is een samenwerkingsverband tussen verschillende archieven, waterschappen, historische verenigingen en musea in de provincie Groningen die een beeldcollectie beheren. Jetze heeft alle foto's van de voormalige gemeente Middelstum uit het archief van de gemeente Loppersum beschreven en gepubliceerd op <http://www.beeldbankgroningen.nl>

Website

De website vermeldt alle informatie van de Historische Vereniging. Het laatste nieuws is zeer up-to-date. Verder vindt u er alle activiteiten terug, zoals verslagen van lezingen, vondsten, oproepen, maar ook de organisatie en links naar interessante websites.

<http://historischeverenigingmiddelstum.nl/>

Was getekend, Diane Holtkamp, secretariaat, februari 2018.